

Innledning

Ordenen Det giftige kors, Crux Venenifera, er den høyeste utmerkelse innen norsk farmasi.

Ordenen ble første gang delt ut i 1924 og hadde tre grader: Ridder, Kommandør og Storkors. Etter at statuttene ble endret i 1990, er det bare en grad: Ridderkors.

Ordenen tildeles for fremragende innsats for norsk farmasi.

Vedkommende må ha markert seg innen farmasien over en lengre tidsperiode og fylle minst ett av følgende kriterier:

- Gitt et betydelig bidrag til faglig utvikling av et område innen farmasien eller nærliggende fagområder
- Vist spesielt aktivt engasjement innen farmasøytisk foreningsvirksomhet
- Engasjert seg spesielt for å markedsføre farmasien i samfunnet
- Gjort en betydelig innsats for farmasien innen forskning, undervisning eller formidling

Dette er alle viktige kriterier som er like aktuelle i dag som når kriteriene ble nedfelt.

Så over til tildeling av Det giftige kors for 2021.

I 2020 ble det ikke utdelt noe orden pga. pandemien. I år er vi tilbake til den nye normalen, og har derfor den glede å dele ut korset til to utrolig, flotte og verdige personer.

Styret gjort en grundig vurdering av egnede kandidater både blant de som har blitt nominert i år, og blant de som har vært nominert de senere årene.

De nominerte dekker de fleste områder innen farmasien. Dette vitner om at det er mange som gjør mye - utover det å gjøre en god jobb! Det har vært veldig flott å vurdere alle nominasjonene. Likevel har styret vært unisont enig om årets tildeling.

Tildeling 2021 - nr 1

Den første personen som i år tildeles Det Giftige Kors har i år blitt nominert fra for sitt bidrag til **faglig utvikling og har gjort en betydelig innsats innen forskning, undervisning og formidling**. Kandidaten har også vært aktiv **innen farmasøytisk foreningsvirksomhet** i en årrekke.

Og det er særlig innen **fotostabilitet av legemidler** og **fotofarmasien** at kandidaten har gjort denne innsatsen. Dette er et fagfelt som kandidaten har dedikert sitt yrkesaktive liv til, og satt nasjonale og internasjonale spor.

Det er kjent at legemidler som blir utsatt for lys over lengre tid kan miste effekten, eller at det kan bli dannet toksiske nedbrytningsprodukter. Likevel er det ikke så enkelt å vite akkurat hva som skjer med legemidler som blir utsatt for lys under oppbevaring og bruk hos pasienten eller på sykehuset.

Dette har årets første ordensmottaker gjort noe med. Det er særlig hennes (ja, det er en kvinne) håndbok «**Medicines and light – ensuring patient safety**» som vi ønsker å trekke frem.

Nå er det kanskje noen av dere som vet hvem jeg snakker om?

Denne håndboken er full av eksempel og anbefalinger som skal gjøre det lettere å gjøre en vurdering selv for de som ikke kan noe om emnet fra før av.

Akkurat nå pågår det en kampanje i ca. 20 land i Europa, Midt-Østen og Afrika om lysbeskyttelse av infusjonspreparater (vesentlig rettet mot sykehus) med utgangspunkt i håndboken hennes.

I de siste årene har kandidaten også lagt større vekt på anvendelse av lys til behandling. Et eksempel er **antimikrobiell fotodynamisk terapi**. Dette er en behandlingsform som kombinerer bruken av synlig lys og et lysfølsomt legemiddel til å selektivt drepe bakterier. Dette er et av flere mulige tiltak i kampen mot antibiotikaresistens.

Kandidaten har også **bidratt til formidling** av sine kunnskaper og vitenskapelige resultater til allmenheten gjennom nesten 50 populærvitenskapelige artikler, foredrag, webinarer og radiointervju. Oppsummert så kan man si at hun har formidlet farmasøytisk kunnskap gjennom alle tilgjengelige kanaler.

Kandidaten har også vist et **aktivt engasjement innen farmasøytisk foreningsvirksomhet** gjennom sitt store engasjement som mangeårig **medlem av styret for Norsk Farmasihistorisk Museum** og som **omviser på Bygdø**. Hun har dessuten 11

farmasihistoriske artikler i både Cygnus og andre tidsskrifter, og på den måten bidratt til synliggjøring av farmasihistorie, både ovenfor farmasøyer og overfor allmenheten.

Det er meg en stor glede å meddele at Det Giftige Kors 2021 tildeles Hanne Hjorth Tønnesen.

Om Hanne

- Hanne Hjorth Tønnesen er utdannet Cand.pharm. fra Universitetet i Oslo i 1981.
- Hun var ferdig med doktorgraden sin i 1986, og ble i 1989 den yngste kvinnelige norske professor, 32 år gammel.
- Siden hun ble ansatt i fast stilling ved Farmasøytisk institutt i 1986 har hun undervist innen galenisk farmasi på både master og PhD-nivå.
- I 2008 etablerte hun forskningsgruppen PharmaLuxLab ved Farmasøytisk institutt, UIO.
- Hun er en svært produktiv forsker som har publisert over 150 publikasjoner i internasjonale fagfelleverderte tidsskrift.
- Hun har veiledet 12 stipendiater og ikke mindre enn 70 masterstudenter innen galenisk farmasi.

Farmasien har mye å takke deg for!

Vi gratulerer Hanne Hjorth Tønnesen så mye med denne utmerkelsen!